

▼ Kütüphanelerin Import Edilmesi

```
import pandas as pd
import numpy as np
import matplotlib.pyplot as plt
import seaborn as sns
import plotly.express as px
import warnings
from termcolor import colored
import plotly.graph_objects as go
import plotly.figure_factory as ff
from sklearn import preprocessing
from sklearn.preprocessing import LabelEncoder
from sklearn.model_selection import train_test_split
warnings.filterwarnings("ignore")
```

▼ Verisetinin Yüklenmesi


```
df = pd.read_csv('Uyku_verileri.csv')
df.head()
```


	Person ID	Gender	Age	Occupation	Sleep Duration	Quality of Sleep	Physical Activity Level	Stress Level	BMI Category	Blood Pressure	Heart Rate	Daily Steps	Sleep Disorder
0	1	Male	27	Software Engineer	6.1	6	42	6	Overweight	126/83	77	4200	No disorder
1	2	Male	28	Doctor	6.2	6	60	8	Normal	125/80	75	10000	No disorder
2	3	Male	28	Doctor	6.2	6	60	8	Normal	125/80	75	10000	No disorder
3	4	Male	28	Sales Representative	5.9	4	30	8	Obese	140/90	85	3000	Sleep Apnea
4	5	Male	28	Sales	5.0	4	30	8	Obese	140/90	85	3000	Sleep

- Veriseti Kaggle'dan alınmıştır.
- Toplam 374 satır ve 13 sütundan oluşmaktadır.
- Tahmin yaptığımız sütun "Sleep Disorder" .

```
df.shape
```



```
(374, 13)
```

▼ Veriseti Hakkında Bilgiler

Kişi Kimliği (Person ID): Her birey için tanımlayıcı bir kimlik numarası.

Cinsiyet (Gender): Kişinin cinsiyeti (Erkek/Kadın).

Yaş (Age): Kişinin yaşı (yıl olarak).

Meslek (Occupation): Kişinin mesleği ya da yaptığı iş.

Uyku Süresi (Saat) (Sleep Duration): Kişinin günde kaç saat uyuduğu.

Uyku Kalitesi (1-10 arası ölçek) (Quality of Sleep): Uyku kalitesine dair 1 ile 10 arasında öznel bir değerlendirme.

Fiziksel Aktivite Süresi (Dakika/gün) (Physical Activity Level): Kişinin günlük olarak fiziksel aktiviteye ayırdığı dakika sayısı.

Stres Seviyesi (1-10 arası ölçek) (Stress Level): Kişinin yaşadığı stres düzeyine dair 1 ile 10 arasında öznel bir değerlendirme.

Vücut Kitle İndeksi Kategorisi (BMI Category): Kişinin Vücut Kitle İndeksi (VKİ) kategorisi (örneğin: Zayıf, Normal, Kilolu, Obez).

Tansiyon (sistolik/diyastolik) (Blood Pressure): Kişinin tansiyonu, büyük tansiyon / küçük tansiyon şeklinde ifade edilir.

Nabız (bpm) (Heart Rate): Kişinin dakikadaki istirahat halindeki kalp atış sayısı (bpm: beats per minute).

Günlük Adım Sayısı (Daily Steps): Kişinin bir günde attığı adım sayısı.

Uyku Bozukluğu (Sleep Disorder): Kişide uyku bozukluğu olup olmadığı (Hastalık Yok, İnsomnia, Uyku Apnesi).

▼ Keşifsel Veri Analizi (Eda) - Exploratory Data Analysis

```
column_names = df.columns.tolist()
print(column_names)
```



```
['Person ID', 'Gender', 'Age', 'Occupation', 'Sleep Duration', 'Quality of Sleep', 'Physical Activity Level', 'Stress Level', 'BMI Category', 'Blo
```

- Verisetindeki tüm sütunlar

```
df.info()
```

```
<class 'pandas.core.frame.DataFrame'>
RangeIndex: 374 entries, 0 to 373
Data columns (total 13 columns):
 #   Column                      Non-Null Count  Dtype
---  --
 0   Person ID                   374 non-null    int64
 1   Gender                      374 non-null    object
 2   Age                        374 non-null    int64
 3   Occupation                  374 non-null    object
 4   Sleep Duration              374 non-null    float64
 5   Quality of Sleep            374 non-null    int64
 6   Physical Activity Level     374 non-null    int64
 7   Stress Level                374 non-null    int64
 8   BMI Category                374 non-null    object
 9   Blood Pressure              374 non-null    object
10   Heart Rate                  374 non-null    int64
11   Daily Steps                 374 non-null    int64
12   Sleep Disorder              374 non-null    object
dtypes: float64(1), int64(7), object(5)
memory usage: 38.1+ KB
```

- 5 sütun object değerlerden oluşuyor. Kalan sütunlar numerik değerlerden oluşmaktadır. Veri ön işleme adımında object veriler sayısal verilere dönüştürülmüştür.

```
df.isnull().sum()
```

```
0
Person ID    0
Gender       0
Age          0
Occupation   0
Sleep Duration  0
Quality of Sleep  0
Physical Activity Level  0
Stress Level  0
BMI Category  0
Blood Pressure  0
Heart Rate   0
Daily Steps  0
Sleep Disorder  0

dtype: int64
```

- Boş değer yoktur.

```
df.describe()
```

```
Person ID      Age  Sleep Duration  Quality of Sleep  Physical Activity Level  Stress Level  Heart Rate  Daily Steps
count  374.000000  374.000000    374.000000    374.000000    374.000000    374.000000  374.000000  374.000000
mean   187.500000  42.184492     7.132086     7.312834     59.171123     5.385027   70.165775  6816.844920
std    108.108742   8.673133     0.795657     1.196956     20.830804     1.774526    4.135676  1617.915679
min      1.000000  27.000000     5.800000     4.000000     30.000000     3.000000   65.000000  3000.000000
25%     94.250000  35.250000     6.400000     6.000000     45.000000     4.000000   68.000000  5600.000000
50%    187.500000  43.000000     7.200000     7.000000     60.000000     5.000000   70.000000  7000.000000
75%    280.750000  50.000000     7.800000     8.000000     75.000000     7.000000   72.000000  8000.000000
max    374.000000  59.000000     8.500000     9.000000     90.000000     8.000000   86.000000 10000.000000
```

```
deger_sayisi = (df.nunique())
print(deger_sayisi)
```

```
Person ID      374
Gender         2
Age           31
Occupation     11
```

```
Sleep Duration      27
Quality of Sleep     6
Physical Activity Level 16
Stress Level         6
BMI Category         4
Blood Pressure       25
Heart Rate           19
Daily Steps          20
Sleep Disorder        3
dtype: int64
```

- Her sütundaki eşsiz (unique) değerlerin sayısını hesaplar.

```
classes=df['Sleep Disorder'].unique()
print('Sınıflar : ',classes)
```

```
Sınıflar : ['No disorder' 'Sleep Apnea' 'Insomnia']
```

- Uyku bozukluğu sınıflarını gösterir.

```
df['Sleep Disorder'].value_counts()
```

```
count
Sleep Disorder
No disorder    219
Sleep Apnea     78
Insomnia       77
```

```
dtype: int64
```

- Sınıf dengesizliği olduğunu görebiliyoruz.
- "No disorder" sınıfı 219 örnekle baskın durumda.
- "Sleep Apnea" ve "Insomnia" sınıfları ise 77 ve 78 örnekle azınlıkta.

```
import plotly.express as px
```

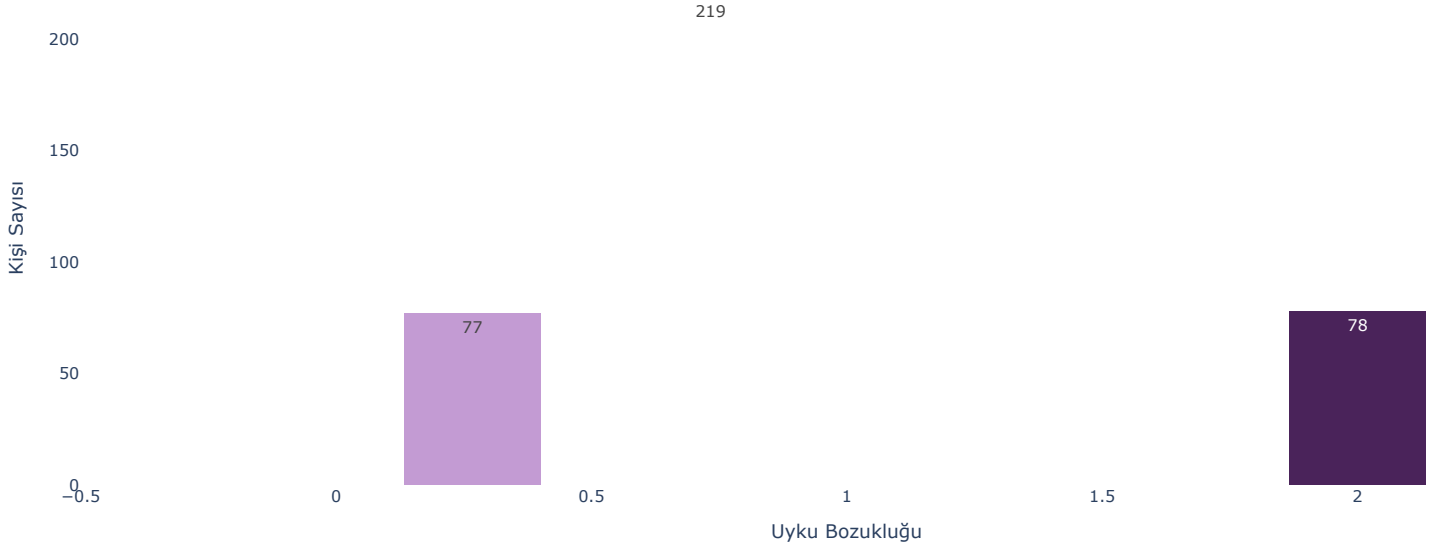
```
fig = px.histogram(
    df,
    x='Sleep Disorder',
    barmode="group",
    color='Sleep Disorder',
    color_discrete_sequence=['white', '#4A235A', '#C39BD3'],
    text_auto=True
)
```

```
fig.update_layout(
    title={
        'text': '<b>Kişilerin Uyku Bozukluğu Dağılımı</b>',
        'x': 0.5,
        'xanchor': 'center',
        'font': {'size': 25}
    },
    xaxis_title='Uyku Bozukluğu',
    yaxis_title='Kişi Sayısı',
    paper_bgcolor='#EBDEF0',
    plot_bgcolor='#EBDEF0',
    showlegend=True
)
```

```
fig.update_yaxes(showgrid=False)
fig.show()
```


Kişilerin Uyku Bozukluğu Dağılımı

✓ Veri Ön İşleme (Data Processing)

```
df.drop(['Person ID'], axis=1, inplace=True)
```

- ✓ Person ID sütunu verisetinden çıkarılır.

```
from sklearn import preprocessing
label_encoder = preprocessing.LabelEncoder()
df['Gender'] = label_encoder.fit_transform(df['Gender'])
df['Occupation'] = label_encoder.fit_transform(df['Occupation'])
df['BMI Category'] = label_encoder.fit_transform(df['BMI Category'])
df['Sleep Disorder'] = label_encoder.fit_transform(df['Sleep Disorder'])
```

- ✓ Her bir kategorik sütun, LabelEncoder kullanılarak 0, 1, 2 gibi sayısal değerlere dönüştürülüyor.
- Insomnia → 0
- None → 1
- Sleep Apnea → 2

```
df = pd.concat([df, df['Blood Pressure'].str.split('/', expand=True)], axis=1).drop('Blood Pressure', axis=1)
df = df.rename(columns={0: 'BloodPressure_Upper_Value', 1: 'BloodPressure_Lower_Value'})
```

Neden Blood Pressure sütununda Label Encoding uygulamadık ?

- LabelEncoder, kategorik (nitel) verileri sayılara dönüştürmek için kullanılır. Örneğin "Male", "Female" gibi sınıfları 0 ve 1 gibi değerlere çevirir. Ama "120/80", "140/90" gibi sayısal oranları 0, 1, 2 gibi keyfi sayılara dönüştürmek, verideki anlamı bozar. Bu değerler bir sıralama ya da kategori değil, doğrudan sayısal ölçümler.
- Aslında burada **Feature Engineering** (Özellik Mühendisliği) yapmış olduk.
- ✓ Verileri int tipine dönüştürdük.

```
df['BloodPressure_Upper_Value'] = df['BloodPressure_Upper_Value'].astype(int)
df['BloodPressure_Lower_Value'] = df['BloodPressure_Lower_Value'].astype(int)
```

- ✓ Tip dönüşümünün kontrolünü yaptık.

```
print(df['BloodPressure_Upper_Value'].dtype)
print(df['BloodPressure_Lower_Value'].dtype)
```


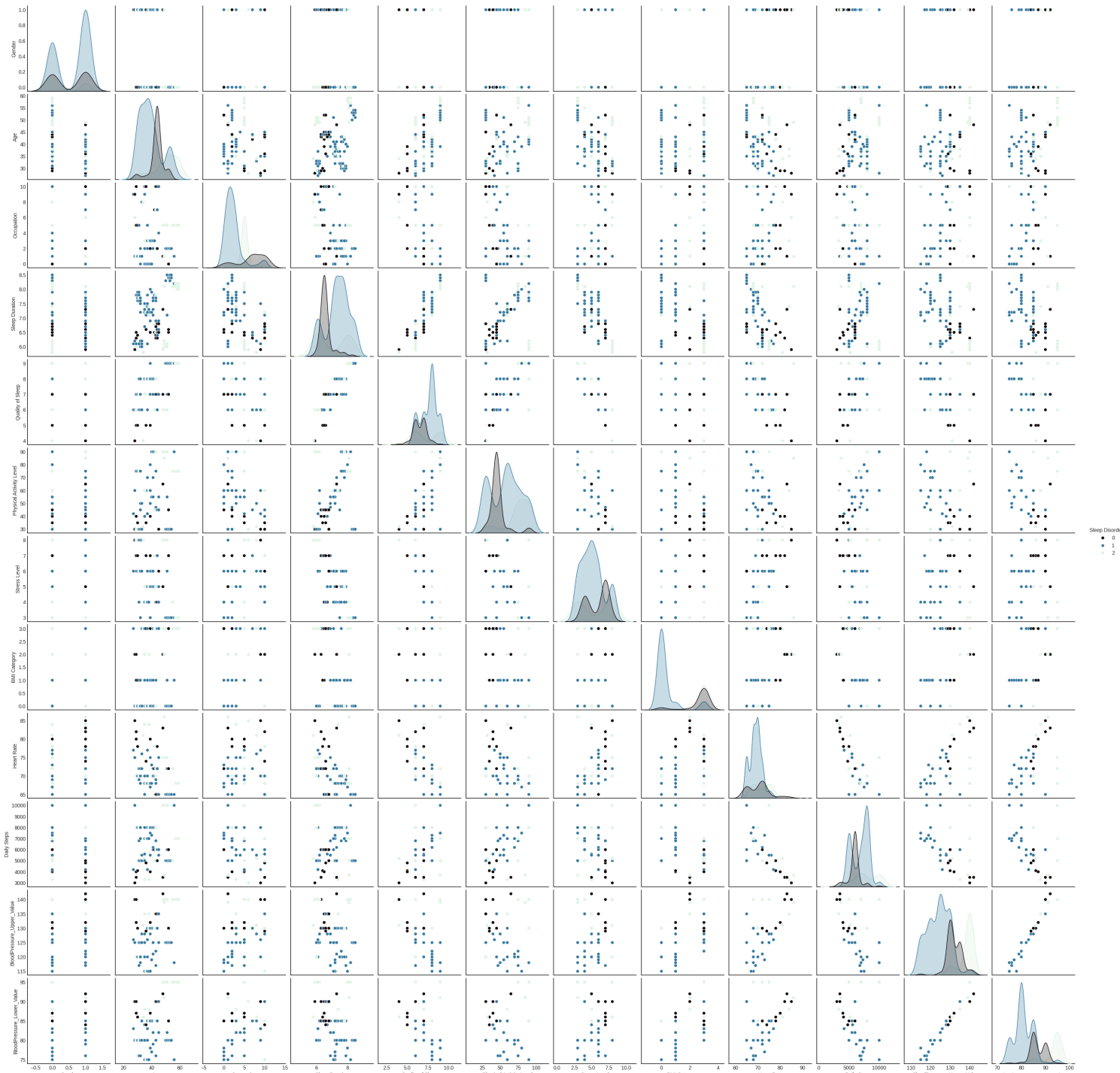
```
int64
int64
```

```
df.head()
```


	Gender	Age	Occupation	Sleep Duration	Quality of Sleep	Physical Activity Level	Stress Level	BMI Category	Heart Rate	Daily Steps	Sleep Disorder	BloodPressure_Upper_Value	BloodPressure_Lower_Value
0	1	27	9	6.1	6	42	6	3	77	4200	1	126	
1	1	28	1	6.2	6	60	8	0	75	10000	1	125	
2	1	28	1	6.2	6	60	8	0	75	10000	1	125	
3	1	28	6	5.9	4	30	8	2	85	3000	2	140	
4	1	28	6	5.9	4	30	8	2	85	3000	2	140	

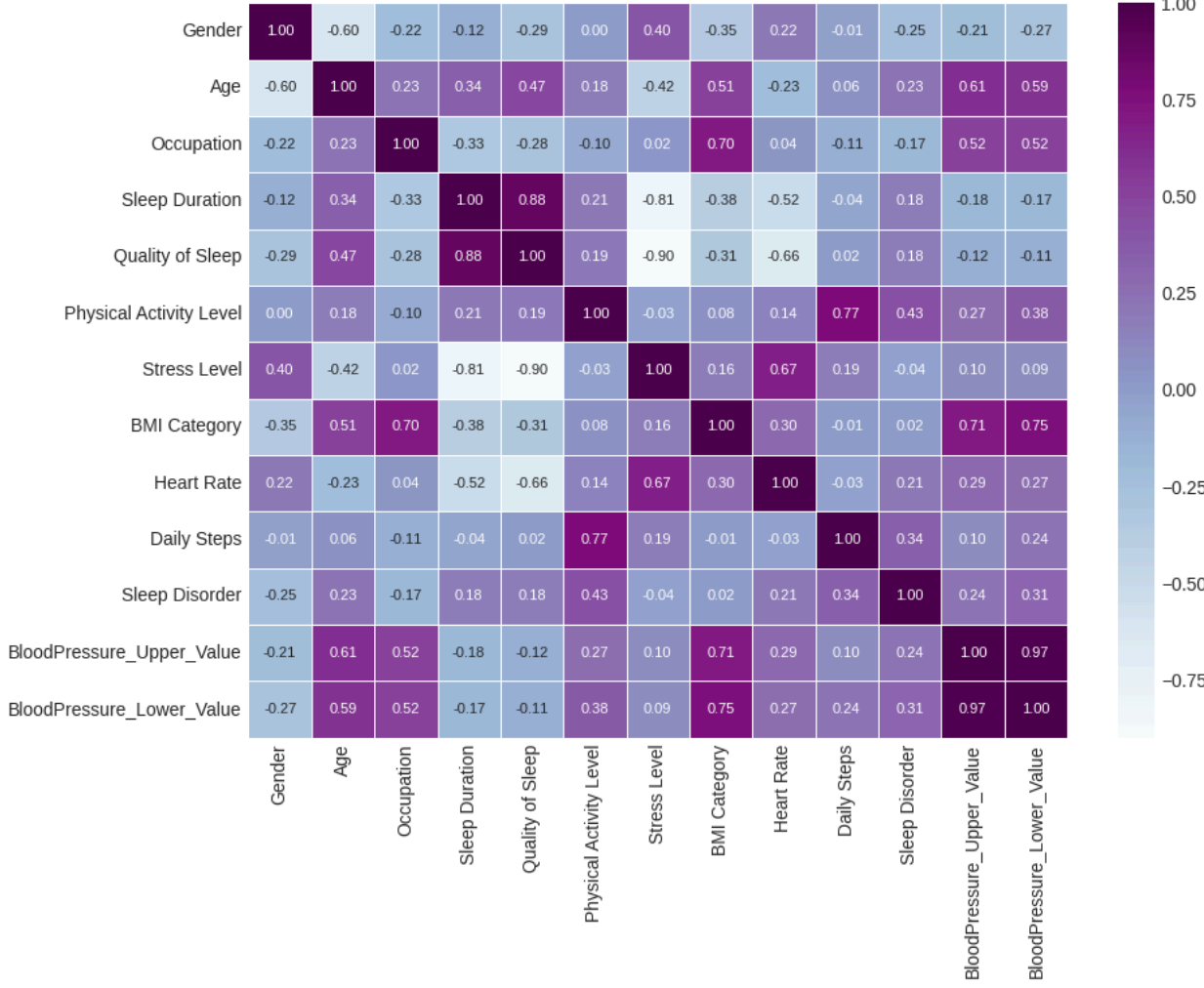
```
plt.style.use('seaborn-v0_8-white')
sns.pairplot(data=df,hue='Sleep Disorder',palette='mako')
plt.legend()
plt.show()
```



```
correlation=df.corr()
plt.figure(figsize=(10, 8))
sns.heatmap(correlation, annot=True, fmt=".2f", annot_kws={"size":8}, linewidths=0.5, cmap='BuPu')
plt.title('Tüm Özelliklerin Korelasyon Analizi')
plt.tight_layout()
plt.show()
```


Tüm Özelliklerin Korelasyon Analizi

Öne Çıkan Korelasyonlar:

- 1. Sleep Duration & Quality of Sleep: 0.88 Çok güçlü bir pozitif korelasyon var.

Uyku süresi arttıkça uyku kalitesi de artıyor → mantıklı ve beklenen bir ilişki.

- 2. Stress Level ile: Sleep Duration: -0.81 Quality of Sleep: -0.90

Bu, stres arttıkça hem uyku süresi hem de kalitenin düştüğünü gösteriyor → çok anlamlı ve güçlü negatif korelasyonlar.

- 3. BMI Category ile: Blood Pressure Upper: 0.71 Blood Pressure Lower: 0.75

Vücut kitle indeksi arttıkça kan basıncı da artıyor → fizyolojik açıdan anlamlı bir sonuç.

- 4. Daily Steps & Physical Activity Level: 0.77 Bu da beklenen bir sonuç, fiziksel aktivite düzeyi arttıkça atılan adım sayısı da artıyor.

Veri Bölme(Data Splitting)

```
X = df.drop(['Sleep Disorder'], axis=1)
y = df['Sleep Disorder']
```

- Bağımsız (X) ve bağımlı (y) değişkenlerin ayrılması
- Hedef değişken "Sleep Disorder"


```
X_train, X_test, y_train, y_test= train_test_split(X, y, test_size= 0.30, random_state=0)
```

```
print(len(X_train))
print(len(X_test))
```


261
113

SMOTE

- SMOTE (Synthetic Minority Over-sampling Technique), dengesiz veri kümelerinde azınlık sınıfını artırarak daha dengeli bir veri dağılımı oluşturmayı amaçlayan bir yöntemdir.
- SMOTE eğitim veri setine uygulanır, test setine uygulanmaz.

```
from sklearn.model_selection import train_test_split
from imblearn.over_sampling import SMOTE
smote = SMOTE(random_state=0)
X_train_res, y_train_res = smote.fit_resample(X_train, y_train)

print(y_train.value_counts()) # SMOTE uygulamadan önceki sınıf dağılımı
print(y_train_res.value_counts()) # SMOTE sonrası dağılım
```

```
↗ Sleep Disorder
1    153
0     54
2     54
Name: count, dtype: int64
Sleep Disorder
1    153
0    153
2    153
Name: count, dtype: int64
```

pip install lazypredict

↗ [Gizli çıkışı göster](#)

Lazy Predict


```
from lazypredict.Supervised import LazyClassifier

lazy_model = LazyClassifier(verbose=0, ignore_warnings=True, custom_metric=None)
models, predictions = lazy_model.fit(X_train, X_test, y_train, y_test)
print(models)
```

↗ [Gizli çıkışı göster](#)

```
from sklearn.pipeline import Pipeline
from sklearn.preprocessing import StandardScaler
from sklearn.model_selection import GridSearchCV
from sklearn.ensemble import RandomForestClassifier, ExtraTreesClassifier
from xgboost import XGBClassifier
from sklearn.tree import DecisionTreeClassifier
from sklearn.svm import SVC
from sklearn.linear_model import LogisticRegression
from sklearn.metrics import accuracy_score
```

Hiperparametre Ayarı

- Hiperparametre ayarı (Hyperparameter Tuning), makine öğrenimi modellerinin performansını optimize etmek için kullanılan bir tekniktir. Hiperparametreler, modelin öğrenme sürecinde değişmeyen, önceden belirlenmiş ayarlardır. Doğru hiperparametre seçimi, modelin doğruluğunu ve genelleme yeteneğini artırabilir.

```
pipeline = Pipeline([
    ('scaler', StandardScaler()),
    ('clf', RandomForestClassifier())
])
param_grid = [
    {
        'clf': [ExtraTreesClassifier()],
        'clf__n_estimators': [100, 200, 300],
        'clf__max_depth': [None, 5, 10],
    },
    {
        'clf': [XGBClassifier()],
        'clf__n_estimators': [100, 200, 300],
        'clf__learning_rate': [0.01, 0.1, 0.3],
    },
    {
        'clf': [RandomForestClassifier()],
        'clf__n_estimators': [100, 200, 300],
        'clf__max_depth': [None, 5, 10],
    },
    {
        'clf': [DecisionTreeClassifier()],
```



```
interaction_constraints=None, learning_rate=0.01,
max_bin=None, max_cat_threshold=None,
max_cat_to_onehot=None, max_delta_step=None,
max_depth=None, max_leaves=None,
min_child_weight=None, missing=nan,
monotone_constraints=None, multi_strategy=None,
n_estimators=300, n_jobs=None,
num_parallel_tree=None,
objective='multi:softprob', ...)))]
```

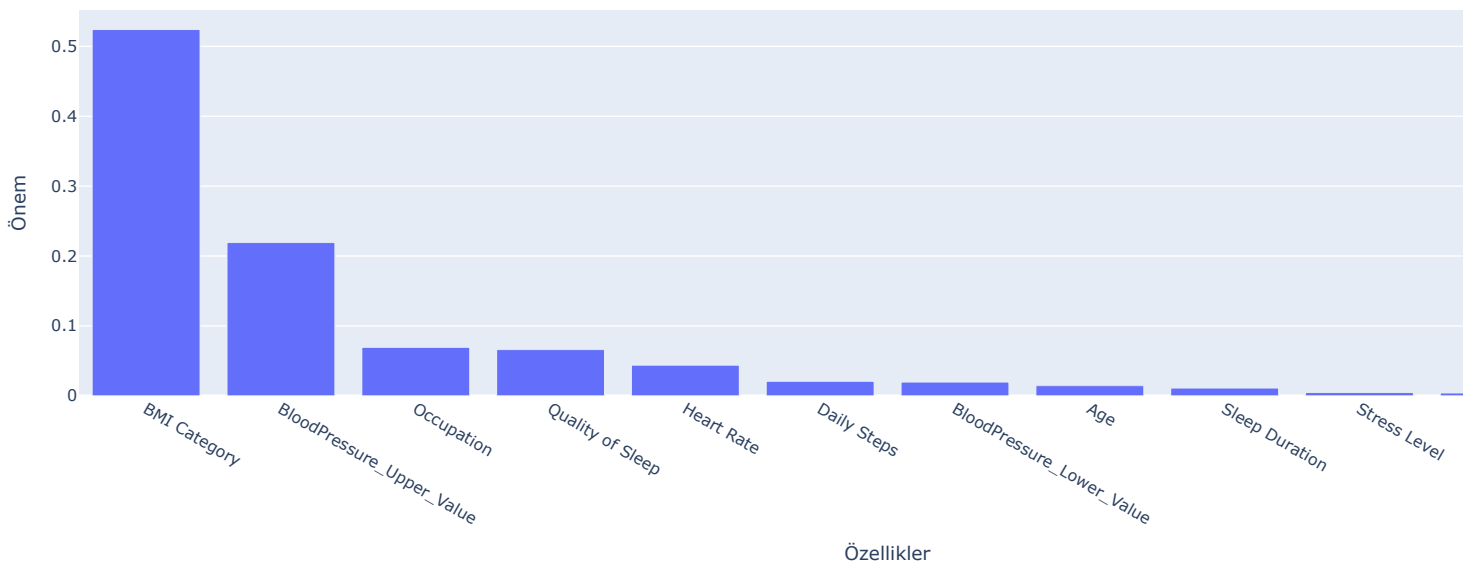
```
importance = best_model.named_steps['clf'].feature_importances_
feature_names = X.columns
```

```
sorted_indices = np.argsort(importance)[::-1]
sorted_importance = importance[sorted_indices]
sorted_features = feature_names[sorted_indices]
```

```
fig = go.Figure(data=go.Bar(x=sorted_features, y=sorted_importance))
fig.update_layout(title='Özellik Önem Grafiği',
                  xaxis=dict(title='Özellikler'),
                  yaxis=dict(title='Önem'))
fig.show()
```


Özellik Önem Grafiği

✕ 🎯 XGBClassifier Modelinin Sonuçları

```
best_params = grid_search.best_params_
{
    'clf': XGBClassifier(),
    'clf__n_estimators': 200,
    'clf__learning_rate': 0.1
}
from xgboost import XGBClassifier

xgb_best_params = {
    key.replace('clf__', ''): value
    for key, value in best_params.items()
    if key.startswith('clf__')
}

xgb_model = XGBClassifier(**xgb_best_params)

xgb_model.fit(X_train_res, y_train_res)

y_pred = xgb_model.predict(X_test)

from sklearn.metrics import accuracy_score, classification_report, confusion_matrix

print("Doğruluk:", accuracy_score(y_test, y_pred))

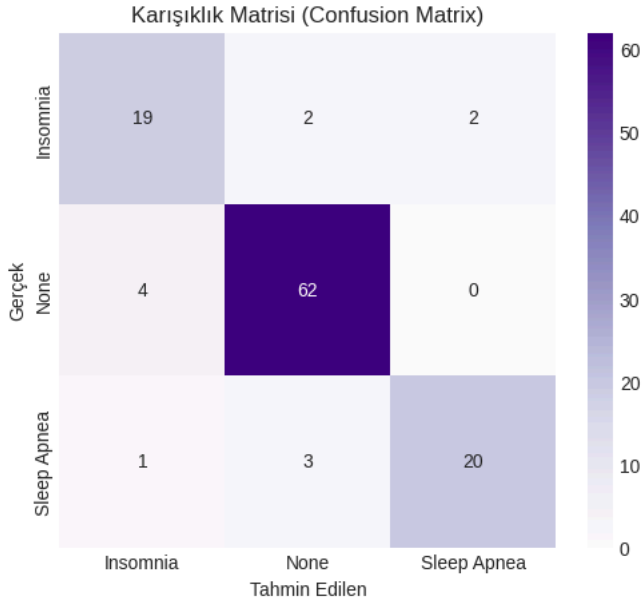
print("Sınıflandırma Raporu:\n", classification_report(y_test, y_pred))

cm = confusion_matrix(y_test, y_pred)
class_names = ['Insomnia', 'None', 'Sleep Apnea']
plt.figure(figsize=(6, 5))
sns.heatmap(cm, annot=True, fmt='d', cmap='Purples', xticklabels=class_names, yticklabels=class_names)
plt.xlabel('Tahmin Edilen')
plt.ylabel('Gerçek')
```

```
plt.title('Karışıklık Matrisi (Confusion Matrix)')
plt.show()
```

```
Doğruluk: 0.8938053097345132
Sınıflandırma Raporu:
```

	precision	recall	f1-score	support
0	0.79	0.83	0.81	23
1	0.93	0.94	0.93	66
2	0.91	0.83	0.87	24
accuracy			0.89	113
macro avg	0.88	0.87	0.87	113
weighted avg	0.89	0.89	0.89	113

✓ Cross Validation

- 🚀 Çapraz doğrulama (Cross-validation), makine öğrenimi modellerinin genelleştirme performansını değerlendirmek için kullanılan bir tekniktir. Modelin farklı veri alt kümeleri üzerinde nasıl çalıştığını görmek için veri seti eğitim ve test bölümlerine ayrılır ve bu işlem birden fazla kez tekrarlanır.
- 🚀 Stratified K-Fold: Veri seti sınıf dağılımını koruyarak bölünür, özellikle dengesiz veri kümelerinde faydalıdır.

```
from sklearn.model_selection import cross_val_score, StratifiedKFold
import numpy as np
cv = StratifiedKFold(n_splits=5, shuffle=True, random_state=0)
cv_scores = cross_val_score(xgb_model, X_train_res, y_train_res, cv=cv, scoring='accuracy')

print("Cross-Validation Scores:", cv_scores)
print("Mean Accuracy:", np.mean(cv_scores))
print("Standard Deviation:", np.std(cv_scores))
```

```
Cross-Validation Scores: [0.91304348 0.92391304 0.93478261 0.88043478 0.86813187]
Mean Accuracy: 0.9040611562350694
Standard Deviation: 0.025564453648436368
```

```
import matplotlib.pyplot as plt
from sklearn.metrics import roc_curve, auc
import numpy as np
```

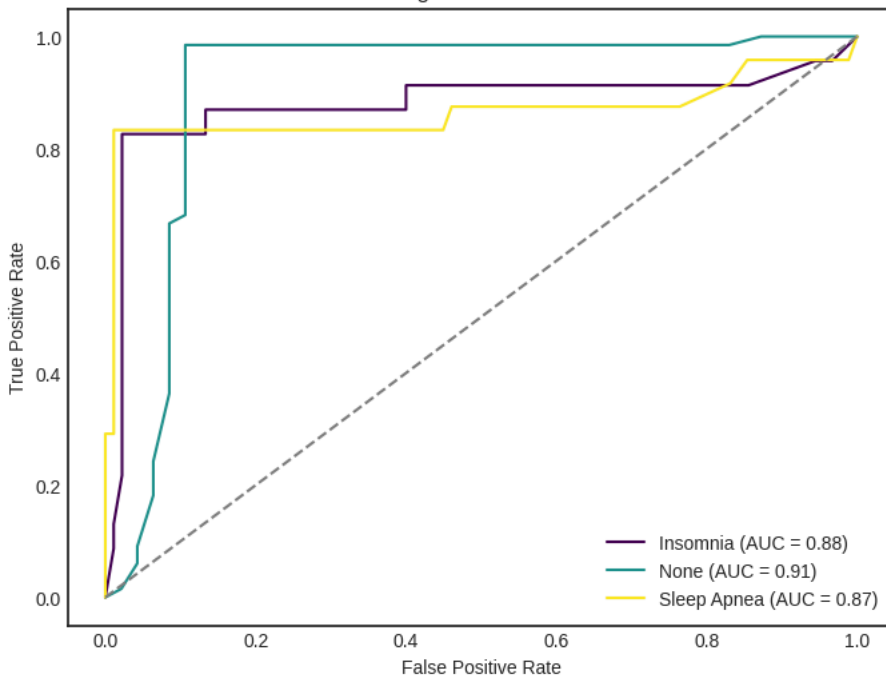
```
y_test_probs = xgb_model.predict_proba(X_test)
plt.figure(figsize=(8,6))
unique_classes = sorted(set(y_test))
colors = plt.cm.viridis(np.linspace(0, 1, len(unique_classes)))
```

```
for idx, cls in enumerate(unique_classes):
    fpr, tpr, _ = roc_curve(y_test, y_test_probs[:, idx], pos_label=cls)
    roc_auc = auc(fpr, tpr)
    plt.plot(fpr, tpr, color=colors[idx], label=f"{class_names[idx]} (AUC = {roc_auc:.2f})")
```

```
plt.plot([0,1], [0,1], linestyle="--", color="gray")
```

```
plt.xlabel("False Positive Rate")
plt.ylabel("True Positive Rate")
plt.title("ROC Eğrisi - XGBClassifier")
plt.legend()
plt.show()
```

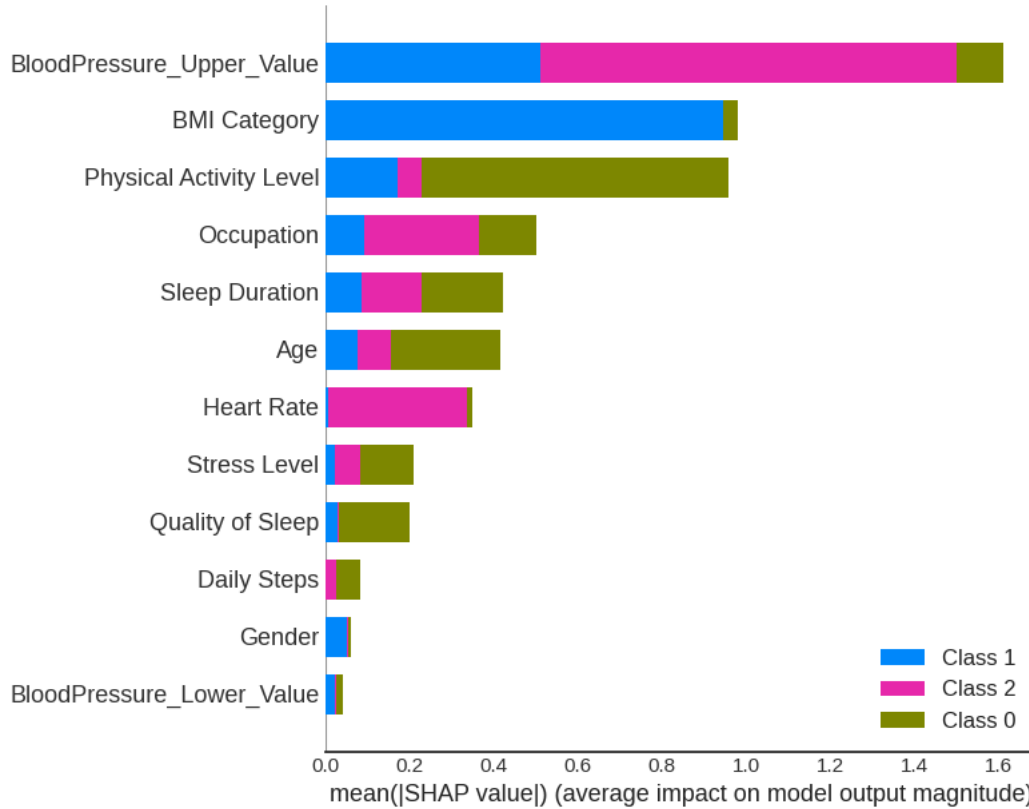
ROC Eğrisi - XGBClassifier

✓ Açıklamalı Yapay Zeka

- SHAP (Shapley Additive Explanations): Her özelliğin model tahminine olan katkısını hesaplar.
- LIME (Local Interpretable Model-Agnostic Explanations): Modelin belirli bir tahmin için nasıl karar verdiğini anlamak için yerel açıklamalar sunar.

```
import shap
explainer = shap.Explainer(xgb_model)
shap_values = explainer(X_test)
shap.summary_plot(shap_values, X_test)
```



```
pip install lime
```

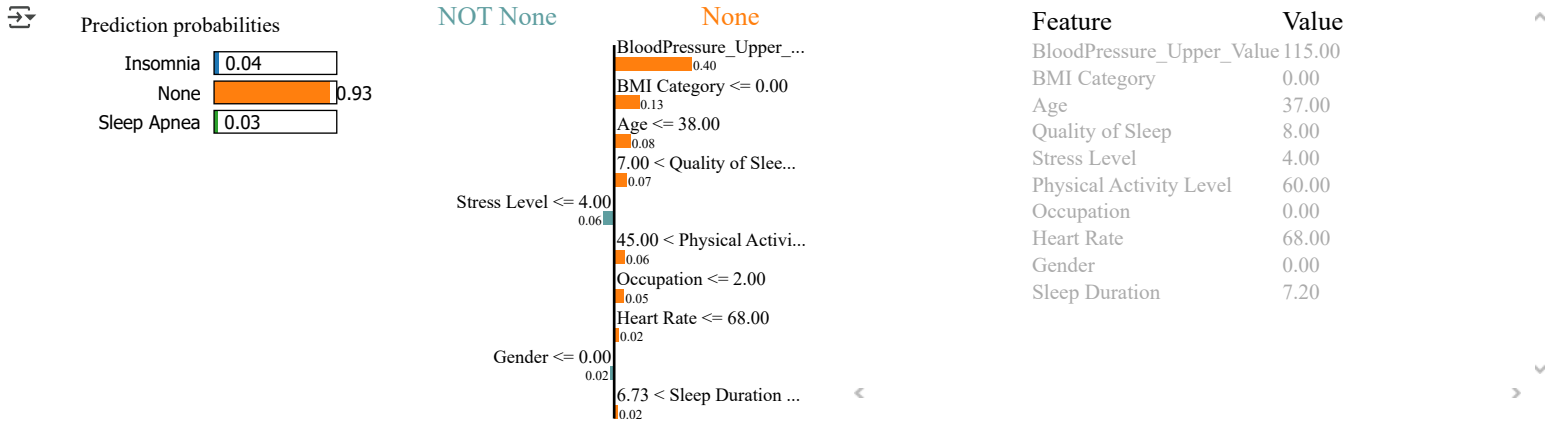

Gizli çıkışı göster

```
import lime
import lime.lime_tabular
```

```
explainer = lime.lime_tabular.LimeTabularExplainer(X_train_res.values, feature_names=X.columns, class_names=["Insomnia", "None", "Sleep Apnea"], mode="classification")

exp = explainer.explain_instance(X_test.iloc[0].values, xgb_model.predict_proba)
exp.show_in_notebook()
```


Feature

Value

BloodPressure_Upper_Value

115.00

BMI Category

0.00

Age

37.00

Quality of Sleep

8.00

Stress Level

4.00

Physical Activity Level

60.00

Occupation

0.00

Heart Rate

68.00

Gender

0.00

Sleep Duration

7.20